

Muzslai-Bízik Bencze

Evangelikál és protestáns ortodox teológusok párbeszédben

Az *Evangelikál és protestáns ortodox teológusok párbeszédben* egy különleges csoport. Tagjaink között baptisták, evangélikusok, golgotások, pünkösdielők, reformátusok vannak, de ahogy az olvasó később látni fogja, bárkit szívesen látunk, aki a főbb kérdésekben egyetért velünk.

Érdekes még leírni így az elején azt is, hogy vitáink, beszélgetéseink sokszor viharosak, és bizonyos kérdésekben egyáltalán nem értünk egyet, de Isten csodájaként tapasztaljuk meg azt, hogy ennek ellenére mégis szeretjük egymást, és barátként, munkatársként tekinthetünk egymásra.

Három helyen lehet velünk találkozni: van egy weboldalunk, egy vitacsoportunk a Facebookon, és évente megrendezünk két konferenciát. Ezekon kívül vannak közösségi programjaink is, ahol kötetlenül beszélgethetünk egymással.

Mindezeket négy teológuskollégámmal együtt szervezem, írásomban az ő gondolataikkal is találkozhat majd az olvasó. Név szerint: *Békefi Bálint* (Golgota Keresztény Gyülekezet-

hez tartozó, a Pünkösdi Teológiai Főiskolán tanuló teológiai hallgató); *Márkus Tamás András* (református lelkipásztor); *Molnár Ambrus* (református lelkipásztor); *Szabó László* (református lelkipásztor).

Mindenekelőtt azonban tisztáznunk kell két fogalmat, melyek szerepelnek a nevünkben. A rövid meghatározások Szabó Lászlótól (Sz. L.) származnak.

- Mit értünk evangelikalizmus alatt?

- Ez egy kortárs irányzat. Jellegzetessége, hogy a modern, sokszor bibliakritikus teológiákkal ellentétben tiszteletben tartja és nagy hangsúlyt fektet a kereszténység alaptanításaira. Mik ezek a tanítások? A Szentírás tekintélye, a teremtés, a bűneset és a megváltás történetisége, a megtérés szükségességének előtérbe állítása, valamint Jézus visszajövetelének várása.

Mit értünk a protestáns ortodoxia alatt?

– A reformációt követő mintegy két évszázad – ennek megjelölésére szolgál a műszó – olyan eredményekkel szolgált, mint az eleve elrendelést részleteiben tárgyaló és a mai napig irányadó *dordrecht* kánonok, *Coccejus* szövetségteológiája, valamint az alapossága miatt protestáns *Aquinóinak* is nevezett *Franciscus Turretinus* háromkötetes rendszeres teológiája. A protestáns ortodoxia a reformáció megszilárdulását követően alakult ki és a felvilágosodás térhódításával ért véget.

Miért kell egy ilyen csoport?

Cikkem elején röviden írtam már a csoportról, a céljáról, de most a többiek segítségével még alaposabban bemutatjuk a kezdeményezést, és kifejtjük azt is: miért tartjuk fontosnak, hogy Magyarországon legyen egy ilyen csoport.

Békefi Bálint (B. B.):

Magyarországon van sok teológus, és – hála Istennek! – van viszonylag sok evangélikál hitű hívő is. Azonban sajnos kicsi ennek a két csoportnak az átfedése: kevés a magas teológiai képzettségű evangélikál hívő, illetve a szilárd evangélikál meggyőződésű teológus. Így ennek a kettőnek: az evangélikál vagy ortodox hitnek és a magas teológiai színvonalnak a közelítését igyekszik segíteni a csoport, illetve fórumot és közösséget nyújt a már így gondolkodó teológusoknak a párbeszédre. Erre kevés más lehetőség nyílik Magyarországon, így, mivel az evangélikál hit erősödését és terjedését szeretnénk látni az országban, fontosnak tartjuk a csoport működését.

Molnár Ambrus (M. A.):

Az evangélikál csoport 2015-ben indult. Történetének kezdete azonban a teológiai tanulmányokig nyúlik vissza és az ott elkezdett beszélgetések, viták, előadások, cikkek „jogutódnak” tekinthető bibliai és teológiai látásmódját illetően. A szellemisége és a Szentíráshoz való viszonyulása azonban a reformációs mozgalmak idején keresztül egészen a Biblia világáig nyúlik vissza. Jelenlegi formájában célja a teológiai párbeszéd igényének gerjesztése és ennek az igénynek a kielégítése.

A protestáns ortodoxia szellemiségében kívánunk olyan fórumot teremteni, amelyben teológiai témáké, válaszoké és reakcióké a főszerep, mindezt pedig úgy, hogy közben ugyanabban a valóságban élő és problémákkal küszködő emberként tesszük. Közelebb szeretnénk hozni az evangélikál irányzatot mind a „szakma”, mind pedig az érdeklődők számára. Hiszen a protestáns ortodoxiára is igaz az, amit C. S. Lewis a teológiáról mond általánosságban: „...ha nem tanulunk teológiát, az nem azt jelenti, hogy nincs elképzelésünk Istenről. Csupán azt fogja jelenteni, hogy egy csomó helytelen elképzelésünk lesz – téves, zavaros, idejétmúlt elképzelések.”

Szabó László (Sz. L.):

Azért jó, hogy Magyarországon van egy ilyen csoport, mert az itt élő, újjászületett, valamint a szolgálat iránt elkötelezett emberek, akik a felekezeti megosztottság vagy a távolság miatt nem ismerik egymást, így lehetőséget kapnak a találkozásra és a közösségvállalásra. Ha egy fahasábot kiveszünk

a tűzből, egy ideig még lángol, azután már csak parázslik, végül elalszik. Ugyanez a helyzet a hívő emberekkel is. Ha magukra maradnak, egy ideig még lelkesek és erejüket megfeszítve végzik az Úrtól kapott feladatukat, utána azonban megfáradnak, majd megkeseredve használhatatlanná válnak.

A csoport tagjai, ha sokszor csak virtuálisan is, de kapcsolatban állnak egymással: elmondják, mi foglalkoztatja őket, és megbeszélik a felvetődő kérdéseket. Ennek már önmagában is óriási ereje van.

Másrészt így kialakul egy szellemi műhely, ahol a résztvevők tájékozódhatnak a protestáns teológia régi és új kérdéseiről, illetve megoszthatják egymással a gondolataikat. Felbecsülhetetlen az ilyen beszélgetések értéke! Akár megerősödik valaki a már korábban kialakult véleményében, akár változtat rajta, az biztos, hogy sokkal árnyaltabban fogja látni a dolgokat, mint korábban, képessé válik álláspontjának megvédésére, ugyanakkor megérti a másként gondolkodók motivációit is, és megtanulja, hogy a kisebb jelentőségű kérdésekben való véleménykülönbség nem szakíthatja szét a testvéri kapcsolatokat.

Szabó László utolsó mondatát nagyon komolyan vesszük. Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy a beszélgetésekben nem egymás meggyőzése a cél, hanem inkább egymás tanainak jobb megismerése, a közös tanulás, gondolkozás – bár az olykor lendületessé váló vitáktól sem riadunk vissza.

A félreértések elkerülése érdekében: nem azért vannak közöttünk nézeteltérések, mert szeretjük a küzdelmet, áhítjuk a verszapot vagy a küzdőtér hangulatát, hanem mert Isten megkívánja, hogy az igazságra törekedjünk.

Francis A. Schaeffer írta az *Ismertetőjeliük a szeretet* című könyvében: „Mindannyian szeretünk győzni. Nincs azonban senki, aki jobban szeretne győzni, mint a teológus.”

A szeretet (Jn 13,34–35; 17,21) azonban fontosabb a győzelemnél. S ha erre törekszünk, akkor mindig valamilyen megoldást fogunk keresni vitáinkban, és nem ahhoz fogunk ragaszkodni, hogy mindenféleképpen nekünk legyen igazunk.

Milyen tartalmakat osztunk meg?

Az oldallal és a benne található tartalmakkal kapcsolatban *Márkus Tamás András (M. T. A.)* nyilatkozott

– Videóbejegyzések, cikkek, írások formájában szeretnénk „teologizálni”, tulajdonképpen – ha nem túlzás ezt mondani – a teológiai közbeszédet alakítani. Ez egy szabadabb fórum, szabadabb és szellősebb, mint egy teológiai szaklap, talán a videók, illetve a megszólaltatott vendégeink miatt közvetlenebb is, ezáltal jobban elérhetünk a teológia iránt érdeklődő lelkészeket, teológusokat, gyülekezeti tagokat – akár nem teológus személyeket is.

Emellett kiemelt célunk, hogy az említett felekezetekből (elsősorban baptistákra, evangélikusokra, pünkösdiekre, reformátusokra gondolok) magyar teológusokat/lelkészeket megszólaltassunk: nyugodtan fejtsék ki a véleményüket egy adott témában, szólaljanak meg bátran – azaz hogy teret adjunk azoknak, akik érdeklődnek a teológia iránt, itt élnek és munkálkodnak hazánkban.

Ezzel Tamás már utalt is arra, hogy kiket várunk a csoportba, de a többiek pontosítottak még.

A cikk szerzője (balra) és Márkus Tamás András (jobbra) párbeszédben

B. B.: Mivel a csoportunk egy határozott teológiai irányt képvisel, a csoportba tartozásnak feltétele háromféle hitvallásos dokumentum elfogadása: az első négy egyetemes zsinaté, a Biblia tévedhetetlenségéről szóló chicagói nyilatkozaté, illetve a Niagara Bible Conference öt fundamentumáé. Ezeket tekintjük az evangélikalizmus és a protestáns ortodoxia közös minimumának, ezeken belül azonban bármely felekezetű és lelkiségű protestáns hívőt szívesen látunk.

Sz. L.: Nem akarjuk egy felekezet hitvallását sem hangsúlyossá tenni, hiszen ezzel kizárnánk azokat, akik más közösségekhez tartoznak.

Természetesen vannak határok, hiszen ahhoz, hogy termékeny beszélgetéseket tudjunk folytatni, szükség van az összhangra, legalábbis a fontosabb kérdések tekintetében.

A Facebook csoportunk rögzített bejegyzése közli a chicagói nyilatkozat szövegét, illetve felhívja a figyelmet arra, hogy a tagok elfogadják az abban leírtakat. Ennek lényege, hogy a Szentírást Isten ihlette és ebből kifolyólag tévedhetetlen. Aki ezzel egyetért, azt szeretettel várjuk magunk közé.

Bárki jöhet tehát közénk, aki a fenti gondolatokkal egyetért, de attól még nem vagyunk felekezetsemlegesek. Ezzel kapcsolatban Tamás osztotta meg a gondolatait:

Nem egy ekkleziológiaiailag semleges, felekezeten kívüli masszát szeretnénk létrehozni ezzel a kezdeményezéssel, hanem éppen a történelmi felekezetekben lévőket, illetve az azokat képviselő teológusok és lelkészek felekezeti örökségét (legyen az a baptista, evangélikus, kálvinista, pünkösdi teológusok által képviselt teológia), hitvallásosságát szeretnénk hangsúlyozni, ezáltal hozzájárulva ahhoz, hogy felekezeti tudatunk és a felekezeti beágyazottságunk erősödjön. Mindent azért, mert szeretjük felekezeteinket, tiszteljük és becsüljük azok teológiai örökségét, és mi ezekben szeretnénk tevékenykedni.

Jövőbeli tervek

Többen kérdezték tőlünk az elmúlt időszakban azt is, hogy mik a jövőbeni terveink a csoporttal kapcsolatban.

B. B.: A csoport többfelé „terjeszkedik”: weboldal, konferencia, talán majd – *Deo volente* – könyv is kapcsolódik hozzá. Nekem személyesen céлом, hogy ügyeljünk a csoportban

az istenfélő, építő és szeretetteljes hangnem, légkör megőrzésére.

M. A.: Sokszor téves elképzelésekkel vagyunk ellátva a teológia érvényesülési területével kapcsolatban. Az objektív Igazság mindenhez hozzászól vagy közvetlenül, vagy szempontokon keresztül. Az én vágyam az, hogy a társadalmi kérdések és a Biblia állandó beszélőpartnerek legyenek.

Sz. L.: Amennyire időm engedi, továbbra is nyomon követem és aktívan részt veszek majd a csoport beszélgetéseiben. Ezen kívül publikálni fogok a nemrégiben indult honlapon, illetve moderátori feladatokat is ellátok majd. A konferenciák szervezésében is szívesen segédkezem.

Szükséges az alázat

Tudjuk azt, hogy nem nálunk van a bölcsek köve. Jelenleg még részleges a tudásunk, és senki nem dicsekedhet közülünk azzal, hogy ő mindent tud egy adott témában.

Cikkem végén álljon itt egy idézet Kálvin Jánosnak A Rómaiakhoz írt levél magyarázata című könyvéből:

„Isten soha nem méltatta szolgálait oly nagy jótéteményre, hogy egyeseket teljes és minden tekintetben tökéletes értelemmel ruházott volna fel. S ezt kétségtelenül azért tette, hogy először is az alázatosságban, azután pedig a testvéri közösségre való törekvésben tartson meg minket.”

A csoport weboldala:
www.evangelikalcsoporthu

A Facebook-csoport oldala:
<https://www.facebook.com/groups/1695742674023462>